

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege privind ratificarea Protocolului nr. 15 la Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950, încheiat la Strasbourg la 24 iunie 2013 și semnat de România la 24 iunie 2013

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la Roma la data de 4 noiembrie 1950 (în continuare, Convenția), în forma amendată și completată prin Protocelele la aceasta nr. 2, 3, 5, 8, 11 și 14, prevede la art. 19 înființarea Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare, Curtea), misiunea instanței europene fiind de a asigura respectarea angajamentelor ce decurg pentru Înaltele Părți Contractante, atât din Convenție, cât și din protocelele adiționale. Statele părți la Convenție au obligația de a recunoaște oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în Convenție și de a asigura o cale de atac efectivă în fața unei instanțe naționale oricărei persoane ale cărei drepturi și libertăți au fost încălcate. Curtea interpretează Convenția într-un mod autentic. De asemenea, aceasta asigură protecție persoanelor ale căror drepturi și libertăți nu sunt garantate la nivel național.

Reforma Curții a devenit un subiect central în cadrul Consiliului European (CoE), identificarea unui cadru instituțional optim de funcționare a Curții fiind apreciată ca vitală, având în vedere numărul crescând de cereri adresate acesteia.

În contextul lucrărilor referitoare la măsurile de reformă și pentru a da curs anumitor dispoziții din Declarația adoptată cu ocazia Conferinței la nivel înalt privind viitorul Curții, organizată la Brighton (Marea Britanie) în aprilie 2012, Comitetul Miniștrilor a însărcinat Comitetul Director pentru Drepturile Omului

	<p>(CDDH) cu întocmirea unui proiect de protocol de modificare a Convenției. Proiectul a fost adoptat de către CDDH în cadrul reuniunii din 27–30 noiembrie 2012 și prezentat ulterior Comitetului Miniștrilor. Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, la solicitarea Comitetului Miniștrilor, a adoptat Avizul nr. 283 (2013) privind proiectul de Protocol în data de 26 aprilie 2013.</p> <p>Comitetul Miniștrilor a examinat proiectul și a decis adoptarea acestuia cu titlul de Protocolul nr. 15 la Convenție la data de 16 mai 2013. Protocolul a fost deschis spre semnare la data de 24 iunie 2013, la Strasbourg.</p> <p>România a semnat acest Protocol prin domnul secretar de stat Bogdan Aurescu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe la data de 24 iunie 2013, la Strasbourg.</p> <p>Protocolul nr. 15 va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de trei luni de la data la care toate Înaltele Părți Contractante la Convenție și-au exprimat consimțământul de a fi legate prin Protocol.</p> <p>Protocolul intră în categoria tratatelor încheiate la nivel de stat, în înțelesul art. 19 alin. 1 lit. a) din Legea nr. 590/2003 privind tratatele, forma de exprimare a consimțământului statului român de a deveni parte fiind ratificarea.</p>
<p>1¹În cazul proiectelor de acte normative care transpun legislație comunitară sau creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia, se vor specifica doar actele comunitare în cauză, însoțite de elementele de identificare ale acestora.</p>	<p>Nu este cazul.</p>
<p>2. Schimbări preconizate</p>	<p>Protocolul vizează includerea în preambulul Convenției a unei referiri la principiul subsidiarității și a marjei de apreciere, modificarea condițiilor de vârstă pentru judecătoria Curții, modificarea condițiilor privind desesizarea Camerei în favoarea Marii Camere prin eliminarea posibilității părților de a se opune desesizării, reducerea la patru luni a termenului de sesizare a Curții și modificarea criteriului de admisibilitate privind prejudiciul minim.</p> <p>Astfel, la finalul preambulului Convenției, s-a adăugat un considerent nou, cuprinzând o referire la <i>principiul subsidiarității și la doctrina marjei de apreciere</i>, scopul acestuia fiind de a consolida</p>

transparența și accesibilitatea acestor caracteristici ale sistemului Convenției și de a păstra consecvența cu doctrina marjei de apreciere, astfel cum a fost dezvoltată de Curte în jurisprudența sa.

Cu privire la *vârsta judecătorilor Curții*, a fost introdusă condiția ca toți candidații să aibă vârsta de cel mult 65 ani la data la care lista de trei candidați este prezentată Adunării Parlamentare, conform rolului acesteia de alegere a judecătorilor, în temeiul art. 22 din Convenție. Scopul modificării este de a permite unor judecători cu înaltă calificare să își exercite funcția pe întreaga durată a mandatului de 9 ani și de a consolida astfel coerența compunerii Curții. Limita de vârstă aplicată în temeiul alin. 2 al art. 23, în formularea anterioară intrării în vigoare a prezentului Protocol, avea ca efect imposibilitatea unor judecători experimentați de a-și încheia mandatul. S-a considerat că nu mai este necesară impunerea unei limite de vârstă, ținând seama de faptul că mandatul judecătorilor nu mai poate fi reînnoit.

Art. 30 din Convenție a fost modificat astfel încât părțile să nu mai aibă posibilitatea de a se opune *desesizării unei camere în favoarea Marii Camere*. Scopul acestei măsuri este de a contribui la asigurarea caracterului coerent al jurisprudenței Curții, care și-a declarat intenția de a modifica Regulamentul (art. 72) astfel încât camerele să fie obligate să se desesizeze în favoarea Marii Camere în cazul în care intenționează să se abată de la jurisprudența consacrată și accelerarea procedurii în fața Curții în cauzele care ridică o problemă gravă privitoare la interpretarea Convenției sau a Protocoalelor sale sau care pot conduce la o îndepărtare de la jurisprudența existentă.

În ceea ce privește *condițiile de admisibilitate*, și anume, *termenul pentru introducerea cererilor*, acesta se reduce de la 6 luni la 4 luni, termenul începând cu data deciziei interne definitive în care trebuie introdusă cererea prin care este sesizată Curtea. Dezvoltarea unor tehnologii de comunicare mai rapide, pe de o parte, și durata echivalentă a termenelor de recurs în vigoare în

statele părți la Convenție, pe de altă parte, au constituit argumente în favoarea reducerii acestui termen. Criteriul *prejudiciului important*, eliminându-se condiția examinării corespunzătoare a cauzei de către o instanță națională. Se menține cerința de a examina temeinicia cererii dacă respectarea drepturilor omului o impune.

Modificările aduse Convenției prin adoptarea Protocolului nr. 15 sunt benefice, fiind măsuri eficiente pentru simplificarea procesării numeroaselor cereri aflate pe rolul Curții și pentru creșterea eficienței mecanismului convențional. Astfel, reducerea termenului de sesizare a Curții la patru luni este o măsură care va simplifica procesarea unora dintre cererile inadmisibile introduse și va reduce numărul cererilor introduse speculativ. Prin simplificarea respingerii ca inadmisibilă a unei cauze, în temeiul criteriului prejudiciului minim, ca urmare a eliminării condiției de examinare corespunzătoare a acesteia de către instanțele naționale se lărgeste sfera de aplicare a acestui criteriu prin includerea unor cauze cu miză insignifiantă privind în principal accesul la justiție în temeiul art. 6 din Convenție. Simplificarea procedurii de desesizare a unei camere în favoarea Marii Camere, prin eliminarea dreptului de opoziție, este menită să diminueze riscul de divergență jurisprudențială la nivelul instanței europene. Introducerea condiției ca persoanele alese în funcția de judecător să nu aibă mai mult de 65 de ani la data începerii mandatului, care înlocuiește limita actuală de vârstă de 70 de ani pentru exercitarea funcției de judecător este menită să asigure exercitarea în întregime a mandatului de judecător.

Modificările tehnice aduse de Protocolul nr. 15 contribuie la eficientizarea activității Curții, în special prin soluționarea mai rapidă a cauzelor speculative sau cu miză insignifiantă.

Pentru România, aplicarea Protocolului nr. 15 va permite o soluționare mai rapidă a unor cauze, contribuind astfel la eficientizarea relației dintre Curte și partea română.

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a
Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul.
1.¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul.
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.
3. Impactul social	Nu este cazul.
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul.
5. Alte informații	Nu este cazul.

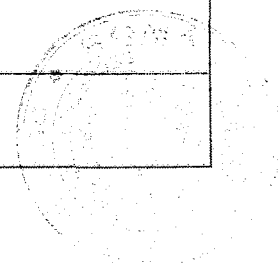
Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
(ii) impozit pe venit	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale:	-	-	-	-	-	-
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
(i) contribuții de asigurări	-	-	-	-	-	-
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
3. Impact financiar, plus/minus, din	-	-	-	-	-	-

care:						
a) buget de stat	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
7. Alte informații						

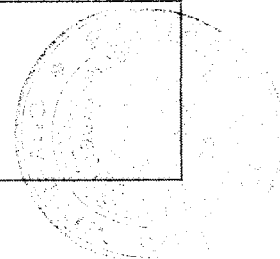
Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ; a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Nu este cazul.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.
6. Alte informații	

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

<p>1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate</p> <p>2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ</p>	<p>Nu este cazul.</p>
<p>3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative</p>	<p>Nu este cazul.</p>
<p>4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente</p>	<p>Prevederile actului normativ nu se referă la domeniile de activitate aflate în coordonarea consiliilor interministeriale permanente.</p>
<p>5. Informații privind avizarea de către:</p> <p>a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi</p>	<p>Prezentul proiect de act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 254/2014.</p>
<p>6. Alte informații</p>	<p>Nu este cazul.</p>

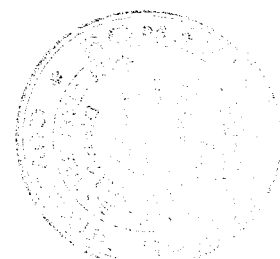

Secțiunea a 7-a
**Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea proiectului de act normativ**

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Proiectul de act normativ a fost publicat pe site-ul Ministerului Afacerilor Externe, secțiunea „Transparență decizională”, împreună cu instrumentul de motivare, respectând prevederile legale în vigoare cu privire la transparența decizională în administrația publică și la accesul la informațiile de interes public (Legea nr. 52/2003).
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
3. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a
Măsurile de implementare

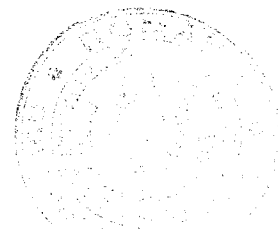
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul.
2. Alte informații	Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege alăturat, pe care îl supunem Președintelui României spre aprobare, pentru a fi supus Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

VICTOR VIOREL PONȚA

Nr. L1/ 4593

7 iunie 2013

Aprob.

Traian BĂNESCU
Președintele României

De acord,

Victor-Viorel PONTA
Primul ministru al Guvernului României

MEMORANDUM

Avizat: Robert Marius CAZANCIUC, ministrul justiției

De la: / Titus CORLĂȚEAN, ministrul afacerilor externe

Tema: Semnarea de către România a Protocolului nr. 15 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată de România la 7 octombrie 1993, ratificată prin Legea nr. 30/1994

I. Context

Reforma Curții Europene a Drepturilor Omului (Curtea) a devenit un subiect central în cadrul Consiliului Europei, necesitatea sa și responsabilitatea în această problemă a statelor părți la Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (Convenția) fiind reafirmată cu prilejul Conferințelor de la Interlaken (18 – 19 februarie 2010), Izmir (26 – 27 aprilie 2011) și Brighton (18 – 20 aprilie 2012). Pilonii de gândire a reformei vizează identificarea unui cadru instituțional optim de funcționare a Curții,

apreciată ca vitală, având în vedere numărul crescând de cereri adresate acesteia (peste 128.000, la sfârșitul anului 2012).

Declarația adoptată de statele membre ale Consiliului Europei (CoE) la Brighton, sub președinția britanică a Comitetului Miniștrilor (CM), are un ton mult mai ferm și prevede un ritm accelerat al procesului de reformă, concretizat prin adoptarea pe termen scurt și mediu a unui set de măsuri punctuale. În acest sens, CM al CoE a fost invitat să redacteze textul unui protocol de reformă (viitorul Protocolul nr. 15) care să cuprindă măsurile de ordin tehnic, care necesită modificarea Convenției.

Viitorul Protocol nr. 15 privește următoarele măsuri deja acceptate politic de reprezentanții statelor membre în CM, menite să simplifice procedurile, să accelereze ritmul de analiză a cauzelor și să conducă la clarificarea jurisprudenței Curții:

1. Micșorarea la 4 luni a termenului actual de 6 luni de la epuizarea căilor interne de recurs, în care reclamanții pot sesiza, cu o plângere, instanța de la Strasbourg;
2. Simplificarea respingerii ca inadmisibilă a unei cauze, în temeiul criteriului prejudiciului minim, prin eliminarea condiției de examinare corespunzătoare a acesteia de către instanțele naționale;
3. Înlăturarea posibilității statelor părți de a se opune desesizării unei Camere a Curții în favoarea Marii Camere, în caz de risc de divergență jurisprudențială;
4. Înlocuirea actualei limite de 70 de ani pentru exercitarea mandatului de judecător al Curții, printr-o limită de 65 de ani pentru candidații la funcția de judecător;
5. Introducerea de referiri la principiul subsidiarității și la doctrina marjei de apreciere în Preambulul Convenției.

Comitetul Miniștrilor a adoptat la 16 mai 2013 textul Protocolului nr. 15 la Convenție pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a decis deschiderea acestuia spre semnare la 24 iunie 2013, la Strasbourg.

II. Poziția părții române

Prin Memorandumul nr. L1/9091 din 6 septembrie 2012, cu tema „Aprobarea inițierii negocierilor asupra viitorului Protocol adițional nr. 15 la Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată de România la 7 octombrie 1993, ratificată prin Legea nr. 30/1994”, însoțit de Guvern și aprobat de Președintele României, a fost stabilită poziția părții române.

Pe parcursul negocierilor România a urmărit identificarea unor formulări clare și predictibile, susținând măsurile menite să operaționalizeze activitatea Curții prin:

1. Reducerea termenului de sesizare a Curții la 4 luni, o măsură care va simplifica procesarea unora dintre cererile inadmisibile introduse și va reduce numărul cererilor introduse speculativ.
2. Simplificarea respingerii ca inadmisibilă a unei cauze, în temeiul criteriului prejudiciului minim, prin eliminarea condiției de examinare corespunzătoare a acesteia de către instanțele naționale este binevenită. Astfel se lărgeste sfera de aplicare a acestui criteriu prin includerea unor cauze cu miză insignifiantă privind în principal accesul la justiție în temeiul art. 6 din Convenție. Dreptul de recurs individual, apreciat drept esențial de partea română, este în continuare protejat de posibilitatea Curții de a examina fondul unei cereri, în cazul în care respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și protocoalele sale o impune.

3. Simplificarea procedurii de desesizare a unei camere în favoarea Marii Camere, prin eliminarea dreptului statelor părți și al reclamanților de a se opune, este menită să diminueze riscul de divergență jurisprudențială la nivelul instanței europene.
4. Introducerea unei limite de 65 de ani pentru candidații la funcția de judecător, care înlocuiește limita actuală de vârstă de 70 de ani pentru exercitarea funcției de judecător, urmare a recunoașterii creșterii speranței de viață în statele membre și apreciată ca fiind menită să asigure exercitarea în întregime a mandatului de judecător.

Notă: Partea română a susținut că noile prevederi nu ar trebui să afecteze mandatele curente ale judecătorilor și nici procedurile de selecție deja finalizate.

5. Includerea în preambulul Convenției a unei referiri la principiul subsidiarității și al marjei de apreciere naționale, într-o formă care să nu afecteze funcționarea celor două principii, deja consacrate în jurisprudența Curții.

Poziția părții române asupra măsurilor tranzitorii privind selecția și mandatele judecătorilor a fost reținută în textul Protocolului. De asemenea, în acord cu poziția părții române, referința la principiul subsidiarității și al marjei de apreciere naționale, inclusă în preambulul Convenției, este detaliată în cadrul Raportului explicativ al Protocolului nr. 15, care subliniază faptul că marja de apreciere a statelor trebuie înțeleasă astfel cum a fost dezvoltată în jurisprudența Curții, dar și că este susceptibilă de interpretare evolutivă, astfel că nu poate fi percepută ca un concept închisat.

III. Evaluare

Adoptarea textului Protocolului nr. 15 confirmă hotărârea statelor părți la Convenție de a reforma sistemul, modificările tehnice aduse de acesta contribuind la eficientizarea activității Curții, în special prin soluționarea mai rapidă a cauzelor speculative sau cu miză insignifiantă.

Pentru România, aplicarea Protocolului nr. 15 va permite o soluționare mai rapidă a unor cauze, contribuind astfel la eficientizarea relației dintre Curte și partea română.

Având în vedere angajamentul luat prin Declarația la Brighton, de a face progrese rapide în acest sens, considerăm oportună semnarea Protocolului nr. 15 cu ocazia deschiderii sale spre semnare pe 24 iunie 2013, la Strasbourg, urmată de supunerea acestuia spre ratificare Parlamentului, în conformitate cu prevederile art. 19 din Legea nr. 590/2003 privind tratatele.

IV. Propuneri

1. Aprobarea semnării de către România a Protocolului nr. 15 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale la nivel de secretar de stat din Ministerul Afacerilor Externe sau de către Reprezentantul Permanent al României pe lângă Consiliul Europei.
2. Eliberarea deplinei puteri pentru semnare.